

Wymagania edukacyjne
Przedmiotowy System Oceniania

Edukacja dla bezpieczeństwa

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 109

im. Kornela Makuszyńskiego

W KRAKOWIE

Opracowała:

Agnieszka Zakrzewska

Rok szkolny 2019/2020

Przedmiotowy system oceniania został opracowany na podstawie:

1. Podstawy programowej z edukacji dla bezpieczeństwa
2. „Programu nauczania edukacji dla bezpieczeństwa dla gimnazjum” autorstwa Jarosława Słomy
3. Szkolnego systemu oceniania Szkoły Podstawowej 109 w Krakowie

I. Kontrola i ocena osiągnięć uczniów

Systematycznej i planowanej kontroli podlegają wszystkie formy aktywności uczniów:

- wypowiedzi
- czynności polecane przez nauczyciela
- wytwory pracy- albumy tematyczne, mapy, schematy, wykresy, katalogi, prezentacje multimedialne, plakaty itp.
- odpowiedzi, kartkówki, rozwiązywanie krzyżówek
- sprawdziany lub testy
- aktywność na zajęciach (np.: uczestnictwo w ćwiczeniach, dyskusji – poprawność działania, logika argumentacji, oryginalność i przydatność proponowanych rozwiązań)
- zachowanie w trakcie zajęć (głównie w sferze postaw)

II. Ogólne kryteria oceniania edukacji dla bezpieczeństwa

Ocenę celującą otrzymuje uczeń który:

- zdobył wiedzę znacznie wykraczającą poza zakres materiału programowego,
- uzyskuje przeważającą ilość ocen cząstkowych celujących,
- jest bardzo aktywny na lekcjach,
- inicjuje dyskusję,
- przedstawi własne (racjonalne) koncepcje rozwiązań, działań, przedsięwzięć,
- systematycznie wzbogaca swoją wiedzę i umiejętności, dzieli się tym z grupą,
- odnajduje analogie, wskazuje szanse i zagrożenia określonych rozwiązań,
- wyraża własny, krytyczny, twórczy stosunek do omawianych zagadnień,
- argumentuje w obronie własnych poglądów, posługując się wiedzą pozaprogramową,
- wykonuje szereg zadań z własnej inicjatywy,
- jest żywo zainteresowany tym co dzieje się w Polsce i na świecie,
- angażuje się w akcje humanitarne, ekologiczne, wolontariat,
- bierze z sukcesami udział w konkursach,
- potrafi doskonale zaplanować i zorganizować pracę swoją i innych.

Ocenę bardzo dobra otrzymuje uczeń który:

- zdobył pełen zakres wiedzy przewidziany w programie,
- sprawnie wykorzystuje wiedzę z różnych przedmiotów do rozwiązywania zadań z zakresu edukacji dla bezpieczeństwa,
- sprawnie korzysta ze wszystkich dostępnych źródeł informacji,
- samodzielnie rozwiązuje zadania i problemy postawione przez nauczyciela,
- jest bardzo aktywny na lekcjach,
- bezbłędnie wykonuje czynności ratownicze, koordynuje błędy kolegów,
- odpowiednio wykorzystuje sprzęt i środki ratownicze,
- sprawnie wyszukuje w różnych źródłach informacji o sposobach alternatywnego działania,
- umie pokierować grupą rówieśników,

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń który:

- opanował materiał programowy w stopniu zadowalającym,
- samodzielnie korzysta ze wskazanych źródeł informacji,
- poprawnie rozumie w kategoriach przyczynowo – skutkowych,
- samodzielnie wykonuje typowe zadania związane z tokiem lekcji,
- podejmuje wybrane zadania dodatkowe,
- jest aktywny w czasie lekcji,
- poprawnie wykonuje czynności ratownicze, umie dobrać potrzebny sprzęt i wykorzystać niektóre środki ratownicze.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń który:

- opanował podstawowe elementy programu pozwalające na podjęcie w otoczeniu działań ratowniczych i zabezpieczających,
- pod kierunkiem nauczyciela wykorzystuje źródła informacji,
- udziela odpowiedzi na proste pytania nauczyciela,
- samodzielnie wykonuje proste zadania w trakcie zajęć,
- przejawia przeciętną aktywność.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń który:

- wykazuje braki w wiedzy, nie umożliwiają one jednak dalszej edukacji i mogą zostać usunięte,
- przy pomocy nauczyciela wykonuje proste polecenia, wykorzystując podstawowe umiejętności,

- jego postawa na lekcjach jest bierna, ale wykazuje chęć do współpracy.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń który:

- wykazuje braki w wiedzy, które uniemożliwiają dalszy rozwój w ramach przedmiotu,
- nie potrafi wykonać prostych poleceń, wymagających zastosowania podstawowych umiejętności,
- pomimo pomocy nauczyciela nie potrafi się wypowiedzieć,

Ne interesuje się przedmiotem i wykazuje brak chęci do nauki.

III. Formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:

- odpowiedź ustna- przynajmniej raz w semestrze, ocena pod względem rzeczowości, stosowania języka przedmiotu, umiejętności formułowania dłuższych wypowiedzi.

Przy odpowiedzi ustnej obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji

- kartkówka- -obejmuje materiał z trzech ostatnich lekcji (jeżeli jest niezapowiedziana), a jeżeli jest zapowiedziana to z partii materiału określonej przez nauczyciela

- sprawdzian (np.: w formie testu) – odpowiedź pisemna przeprowadzona po zakończeniu każdego działu lub większej partii materiału, zapowiedziany z tygodniowym wyprzedzeniem i oddany w terminie trzech tygodni

Sprawdziany będą zawierać również pytania na ocenę celującą.

- ćwiczenia praktyczne, którymi są czynności ratownicze (oceniają pod kątem poprawności, staranności, samodzielności)

- zadania domowe – brak zadania – ocena niedostateczna z możliwością poprawy

- aktywność na lekcji (w formie oceny lub „plusów” – uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą jeżeli zgromadzi trzy plusy, gdy uzyska mniej, w końcu semestru zostają one zamienione odpowiednio przy dwóch plusach na ocenę dobrą

- zadania i prace domowe (uczeń ma obowiązek oddać w wyznaczonym terminie, za jej brak lub przekroczenie terminu uczeń uzyskuje ocenę niedostateczną, również w przypadku plagiatu uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, uzyskana ocena nie podlega poprawie)

- praca w grupie – oceniana jest: umiejętność komunikowania się i współpracy w zespole, korzystania z różnych źródeł informacji, efektywność, stopień zaangażowania.

IV. Przygotowanie ucznia do lekcji

- uczeń ma obowiązek systematycznie chodzić na zajęcia lekcyjne

- prowadzić zeszyt przedmiotowy, jego obowiązkiem jest również uzupełnić notatki z lekcji na których był nieobecny

- uczeń na początku lekcji może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji, ale nie częściej niż dwa razy w ciągu semestru, każde kolejne nieprzygotowanie skutkuje oceną niedostateczną, nie wykorzystane nie przechodzi na semestr drugi

- jeżeli uczeń jest nieobecny na sprawdzianie lub kartkówce zapowiedzianej po powrocie do szkoły zobowiązany jest napisać go w ciągu dwóch tygodni. Nie napisany sprawdzian lub kartkówka mają wartość oceny niedostatecznej.

V. Sposoby usuwania niepowodzeń i podnoszenie osiągnięć uczniów:

- po otrzymaniu oceny niedostatecznej ze sprawdzianu lub zapowiedzianej kartkówki uczeń ma prawo do jednorazowej poprawy w terminie dwóch tygodni po oddaniu pracy pisemnej przez nauczyciela. Dla wszystkich

chętnych ustala się jeden termin poprawy. Do dziennika obok oceny uzyskanej poprzednio wpisuje się ocenę, którą uczeń uzyskał z oprawy.

- w przypadku gdy uczeń zgłosi chęć uzupełnienia braków z przedmiotu nauczyciel chętnie udzieli pomocy.

VI. Sposoby informowania uczniów i jego rodziców o ocenie:

1. Uczniowie o ocenach informowani są na bieżąco (po otrzymaniu oceny) – słownie oraz przez wpis do dziennika
2. Rodzice informowani są o ocenie pisemnie:
  - na zebraniach rodzicielskich,
  - w formie elektronicznej za pomocą dziennika Librus
  - w czasie indywidualnych spotkań z rodzicami
  - sprawdziany i inne prace pisemne przechowywane są w szkole do końca danego roku szkolnego i są dostępne do wglądu rodziców i uczniów.

VII. Zasady wystawiania oceny za I półrocze i końcowej:

Wystawienie oceny klasyfikacyjnej dokonuje się na podstawie ocen cząstkowych.

KRYTERIA OCENY NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE Z EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA

Dział I   Bezpieczeństwo państwa

Dział II   Postępowanie w sytuacjach zagrożeń

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- wymienia zagrożenia dla grup społecznych
- identyfikuje znak OC
- wymienia i omawia najczęstsze zagrożenia zdrowia i życia na skutek powodzi, pożaru, huraganu i innych sytuacji kryzysowych zagrażających lokalnej społeczności
- omawia przyczyny powodzi
- wyjaśnia jak należy zachować się w czasie powodzi i czego w czasie powodzi robić nie wolno
- wymienia niezbędne działania przygotowujące do ewakuacji z terenów zagrożonych powodzią
- wymienia najczęstsze przyczyny pożarów
- wymienia podstawowe środki gaśnicze
- omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i wskazuje jego typowe rozmieszczenie w obiektach publicznych (także w szkole)
- identyfikuje znaki ochrony przeciwpożarowej

- wyjaśnia, jak należy się zachować w przypadku dostrzeżenia pożaru
- potrafi wezwać telefonicznie pomoc do gaszenia pożaru
- wyjaśnia jak należy gasić zarzewie ognia
- wyjaśnia jak należy gasić odzież palącą się na człowieku
- wyjaśnia znaczenie terminu ewakuacja
- potrafi określić jakie substancje można gasić wodą, a jakie nie

Ocena dostateczna

Uczeń:

- charakteryzuje najczęstsze sytuacje stanowiące zagrożenie dla jednostki
- wyjaśnia znaczenie terminu „sytuacja kryzysowa”
- wymienia i uzasadnia niezbędne działania przygotowujące do ewakuacji terenów zagrożonych powodzią
- omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych
- charakteryzuje najistotniejsze zasady opuszczania miejsc zagrożonych
- omawia przyczyny wypadków oraz katastrof komunikacyjnych i technicznych
- wymienia powinności obywatelskie w zakresie obrony cywilnej

Ocena dobra

Uczeń:

- wymienia podstawy prawne działania ochrony ludności i obrony cywilnej
- omawia cele i zadania obrony cywilnej
- wymienia zadania organów państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej
- wskazać lokalne zagrożenia powodziowe
- uzasadnia potrzebę obserwacji stanu wód oraz rządzeń hydrotechnicznych
- charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, szkole, najbliższej okolicy
- potrafi opisać zasady ratowania ludzi, zwierząt i mienia z pożaru
- wyjaśnia znaczenie terminów wypadek i katastrofa
- omawia zasady zachowania się podczas wypadków i katastrof
- wyjaśnia zasady zaopatrzenia ludności ewakuowanej w wodę i żywność

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- wymienia podstawowe dokumenty ONZ regulujące działanie obrony cywilnej na świecie
- uzasadnia konieczność istnienia zorganizowanej ochrony ludności
- podaje nazwę centralnego organu państwa odpowiedzialnego za obronę cywilną, wymienia terenowe organy obrony cywilnej
- wymienia instytucje zajmujące się zarządzaniem kryzysowym
- potrafi dokonać analizy lokalnych zagrożeń związanych z powodzią
- kompletuje sprzęt i wyposażenie przydatne podczas ewakuacji i uzasadnia swój wybór

Ocena celująca

Uczeń:

- potrafi przedstawić funkcjonowanie obrony cywilnej w poszczególnych państwach europejskich (np.: trzech)
- potrafi wymienić struktury centralne i lokalne zarządzania kryzysowego w przypadku powodzi
- potrafi opracować instrukcję przeciwpożarową konkretnego obiektu
- potrafi przygotować wywiad z przedstawicielami policji o zagrożeniach wypadkami i katastrofami komunikacyjnymi w najbliższej okolicy i działań zapobiegawczych

Dział III   Podstawy pierwszej pomocy

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- rozpoznaje oznaki zatrzymania oddechu i krążenia
- potrafi wskazać miejsce wykonania masażu serca
- wyjaśnia na czym polega resuscytacja krążeniowo – oddechowa
- wykonuje czynności resuscytacyjne popełniając liczne błędy, korzysta z pomocy nauczyciela
- układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej, popełniając liczne błędy, korzysta z pomocy nauczyciela
- wyjaśnia na czym polega pomoc ratownicza w zadławieniach
- wie kiedy ułożyć nieprzytomną osobę w pozycji bezpiecznej
- wymienia numery alarmowe i omawia właściwy sposób wzywania pomocy
- wyjaśnia zasady oceny układu oddechowego i krążenia

- wymienia zawartość apteczki pierwszej pomocy, posługuje się apteczką
- udziela pomocy w przypadku krwawienia z nosa
- wymienia główne przyczyny złamań, zwichnięć, skręceń
- wyjaśnia zasady postępowania z poszkodowanym skarżącym się na ból w klatce piersiowej
- potrafi wymienić części ciała najłatwiej ulegające odmrożeniu
- udziela pomocy osobie poszkodowanej na skutek oparzenia termicznego
- wyjaśnia jak należy się zachować w czasie burzy i czego należy unikać
- wymienia najczęstsze przyczyny zatruc
- wyjaśnia najczęstsze przyczyny utonięć
- wymienia najczęstsze przyczyny wypadków drogowych
- omawia zasady zachowania się podczas udzielania pomocy poszkodowanym w wypadkach drogowych

Ocena dostateczna

Uczeń:

- rozpoznaje stan osoby poszkodowanej, prawidłowo bada jej oddech
- wykonuje czynności resuscytacyjne popełniając błędy, korzysta z pomocy nauczyciela
- układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej, popełniając błędy, korzysta z pomocy nauczyciela
- omawia zasady postępowania aseptycznego i bezpiecznego ratownika
- wymienia kolejne ogniwa przeżycia, omawia ich znaczenie
- omawia znaczenia czasu w udzielaniu pierwszej pomocy
- wymienia rodzaje krwawień
- potrafi określić ogólne zasady udzielania pomocy przy złamaniach
- wyjaśnia czym jest zasłabnięcie i omawia zasady postępowania w przypadku zasłabnięcia
- potrafi wyjaśnić na czym polega pierwsza pomoc w wychłodzeniu i w odmrożeniu
- wyjaśnia jak można pomóc osobie, która ucierpiała na wskutek udaru
- omawia prawidłowe postępowanie w czasie upałów
- wyjaśnia jak udzielić pomoc osobie porażonej prądem elektrycznym
- wyjaśnia na czym polega pierwsza pomoc przy zatruciach pokarmowych, lekami, gazami, środkami chemicznymi
- wyjaśnia jak należy postępować by bezpiecznie udzielić pomocy osobom tonącym

Ocena dobra

Uczeń:

- wykonuje resuscytację krążeniowo – oddechową popełniając niewielkie błędy
- wymienia zagrożenia osoby nieprzytomnej
- układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej popełniając niewielkie błędy
- udziela pomocy przy krwawieniu odpowiednio do rodzaju krwawienia
- udziela pomocy przy urazach kończyn
- wyjaśnia od czego zależy temperatura odczuwalna
- omawia zagrożenia wynikające z intensywnych opadów śniegu, porywistych wiatrów i bardzo niskich temperatur oraz omawia prawidłowe zachowanie w takich sytuacjach
- potrafi udzielić pomocy osobie poszkodowanej na skutek oparzenia chemicznego skóry, przełyku, przewodu pokarmowego, oczu
- wyjaśnia jak należy postępować żeby bezpiecznie udzielić pomocy osobom tonącym na skutek załamania się lodu

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- samodzielnie wykonuje resuscytację krążeniowo – oddechową nie popełniając błędów
- bezbłędnie układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej
- omawia budowę i zasady funkcjonowania układu oddechowego i krążenia
- wyjaśnia zasady funkcjonowania systemu ratowniczego
- wyjaśnia dlaczego krwotok i wstrząs krwotoczny zagrażają życiu
- demonstruje sposób użycia chusty trójkątnej
- wyjaśnia znaczenie terminów udar cieplny i udar słoneczny
- wyjaśnia jakie skutki wywołują porażenia prądem elektrycznym i od czego zależy stopień obrażeń
- uzasadnia znaczenie udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadku drogowym

Ocena celująca

Uczeń:

- przedstawia schemat postępowania ratowniczego z wykonaniem niezbędnych zabiegów resuscytacyjnych
- wyjaśnia do czego służy automatyczny defibrylator zewnętrzny, na czym polega jego działanie i gdzie powinien się znajdować

- wyjaśnia zagrożenia związane z brakiem udzielania pomocy osobie z napadem drgawkowym, napadem duszności, zawałem serca, udarem mózgu
- omawia skutki działania bardzo wysokiej i bardzo niskiej temperatury na organizm człowieka
- potrafi dostosować postępowanie do rodzaju zatrucia i drogi wnikania zgodnie ze schematem postępowania ratowniczego
- potrafi zaproponować działanie przeciwwstrząsowe przy oparzeniach
- potrafi zdiagnozować i udzielić pomocy poszkodowanym w nagłych zachorowaniach zgodnie ze schematem ratowniczym

Dział IV   Profilaktyka zdrowotna

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- wyjaśnia na czym polegają zbiegi sanitarne i zabiegi specjalne
- wymienia możliwe źródła skażenia
- wymienia sposoby zabezpieczania żywności i wody przed skażeniami
- proponuje działania chroniące ludzi przed działaniem substancji szkodliwych
- przedstawia zasady postępowania w okolicznościach nakazujących opuszczenie zagrożonego miejsca

Ocena dostateczna

Uczeń:

- omawia wpływ substancji promieniotwórczych na ludzi, zwierzęta, żywność i wodę
- wyjaśnia znaczenie terminów skażenie i zakażenie
- rozpoznaje znaki substancji toksycznych na pojazdach i budowlach
- wyjaśnia zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej i środka transportu oraz rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznymi

Ocena dobra

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie terminu promieniotwórczość
- podaje przykłady wykorzystania promieniotwórczości w służbie ludzkości
- charakteryzuje walory ochronne różnych rodzajów opakowań
- uzasadnia konieczność stałej ochrony wody i żywności, zwłaszcza w czasie zdarzeń kryzysowych

- wyjaśnia znaczenie terminu piktogram
- podaje przykłady zastępczych środków ochrony dróg oddechowych i skóry

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- omawia sposoby postępowania w przypadku zagrożenia skażeniami promieniotwórczymi
- planuje wielkość zapasów wody i żywności na potrzeby swojej rodziny, na określony czas
- wyjaśnia znaczenie terminów: odkażanie, dezaktywacja, dezynfekcja, dezynsekcja, deratyzacja
- wymienia rodzaje oznakowań substancji toksycznych i miejsca ich ekspozycji
- wymieni zagrożenia lokalne stwarzane przez przemysł i transport

Ocena celująca

Uczeń:

- podaje wysokość dawki promieniowania, która wywołuje typowe objawy choroby popromiennej
- podaje nazwy instytucji w Polsce, w ramach których działają służby monitorujące poziom radiacji
- wyjaśnia w czym polega uzdatnianie skażonej żywności i wody.

Opracowała

Agnieszka Zakrzewska